

Araştırma Makalesi / Research Article

Dijital Okuryazarlık Bağlamında Ortaokul Türkçe Ders Kitapları¹

Turkish Language Textbooks at Secondary School in the Context of Digital Literacy

Büşra PEHLIVANLI ³¹ & Nuray KAYADİBİ ³²

Geliş Tarihi/Received Date: 29.06.2022

Kabul Tarihi/Accepted Date: 09.08.2022

Öz

Dijital okuryazarlık “dijital teknolojik araçları kullanarak bilgiye ulaşma ve bilgi üretme becerisi” olarak tanımlanmaktadır. Bireylerin dijital ortamlarda bilgiye ulaşmalarını, anlamalarını, yorumlamalarını ve bu bilgiyi kullanıp üretim yapmaları üzerine kurulu bir süreçten oluşmaktadır. Dijital okuryazarlık becerisinin gelişmesinde dört temel dil becerisinin etkisi büyüktür. Ana dilini etkili biçimde kullanan birey dijital ortamlarda da etkili kullanılmalıdır. Bu çalışmanın amacı Türkçe Dersi Öğretim Programı’na (2019) göre yazılan ortaokul Türkçe ders kitaplarının dijital okuryazarlık becerileri bağlamında incelenmesidir. Araştırmanın yöntemi durum çalışmasıdır. İlgili alan yazın ve Dijital Okuryazarlık, Beceriler ve Hazırlık için Küresel Standartlar Çerçevesi (DQ Çerçevesi) incelenmiş, doküman inceleme maddeleri oluşturulmuştur. Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2019) dijital okuryazarlık becerisi ile ilgili kazanımlar tespit edilmiş, kazanımlara göre Türkçe ders kitapları incelenmiştir. Çalışmanın sonucunda dijital okuryazarlık ile ilişkili kazanım sayısının etkinlik sayısına yansımadağı görülmüştür. Etkinlik sayısı daha azdır. Dijital okuryazarlığa en az yer veren 7. sınıf ders kitabıdır (%2,34); en fazla yer veren 5. sınıf ders kitabıdır (%5,2). Bu oranın yetersiz olduğu düşünülmektedir. Ayrıca kitaplardaki bağlantı adreslerinin güncel olmadığı tespit edilmiştir. Etkinliklerin bir kısmı da dijital içeriği tam anlamıyla yansıtmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, dijital okuryazarlık, Türkçe öğretim programı, ortaokul Türkçe ders kitapları.

Abstract

Digital literacy is defined as “the ability to reach and produce information by using digital technological tools”. It consists of a process based on individuals accessing, understanding, interpreting information in digital environments, and using and producing this information. The effect of four basic language skills on the development of digital literacy skills is great. An individual who can use his/her mother tongue effectively should also be able to use it effectively in digital environments. The aim of this study is to examine the secondary school Turkish textbooks prepared in the ‘Turkish Lesson Curriculum’ (2019) in the context of digital literacy skills. The method of the research is case study. Relevant literature and the Global Standards Framework for Digital Literacy, Skills, and Readiness (DQ Framework) were reviewed, and document review items were created. In the Turkish Language Curriculum (2019), the achievements related to digital literacy skills were determined, and Turkish textbooks were examined according to the achievements. As a result of the study, it was seen that the number of

¹ Bu çalışma ikinci yazarın danışmanlığında birinci yazarın hazırladığı “Dijital Okuryazarlık Bağlamında Ortaokul Türkçe Ders Kitapları” isimli Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir

³¹ Sorumlu Yazar/Corresponding Author, Bilim uzmanı, e-posta: pehlivanlibusra@gmail.com , <https://orcid.org/0000-0002-2031-8038>

³² Dr. Öğr. Üyesi, Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü, Kırıkkale, Türkiye, e-posta: nuraykayadibi@kku.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-9644-1449>